

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 kwietnia 2026 r.

w sprawie skazanych W.G. i Z.W.,

skazanych z art. 65 § 1 i § 3 k.k.s.,

wniosku obrońcy skazanego W.G. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego I.Z.

od rozpoznania sprawy o sygnaturze akt II KK 542/25,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego I.Z. od udziału w
rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt II KK 542/25.**

UZASADNIENIE

Obrońcy w/w skazanych wnieśli kasacje od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2025 r., sygn. akt V Ka 357/25, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 31 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 114/20. W wyniku losowania w dniu 10 lutego 2026 r. do rozpoznania tej sprawy został wyznaczony SSN I.Z.. W dniu 27 lutego 2026 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego W.G., adwokata M.G., o wyłączenie sędziego SN I.Z. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. od rozpoznania niniejszej sprawy, z uwagi na wątpliwości co do instytucjonalnej bezstronności sędziego, wynikające z uzyskania statusu sędziego Sądu Najwyższego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. W

ocenie wnioskodawcy, orzekanie przez sędziego I.Z. w przedmiocie wniesionej w niniejszej sprawie kasacji spowoduje wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy zasługiwał na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Pan sędzia I.Z. na urząd sędziego Sądu Najwyższego został powołany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym według przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a więc w procedurze kwestionowanej przez obrońcę. Sąd Najwyższy podkreślał w swym orzecznictwie, że wykładni art. 41 § 1 k.p.k. należy dokonywać w taki sposób, aby zapewnić skuteczną ochronę prawa strony do rozpoznania konkretnej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd. Oznacza to, że wykładnia ta powinna umożliwiać także kontrolę tego, czy w konkretnej sprawie nie dochodzi do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPC.

Zgodnie z wyrokiem ETPC z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce* (skarga nr 43447/19), interpretującym standard „niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą” w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, udział w procesie powoływania w Polsce sędziów takiego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa, w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. (w efekcie czego organ ten nie jest niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) powoduje, że skład orzekający, w który wchodzi osoba tak powołana na urząd sędziego, nie stanowi w konkretnej sprawie niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC.

Sąd Najwyższy badając w trybie art. 41 § 1 k.p.k. wniosek o wyłączenie sędziego winien mieć na względzie także stanowisko Europejskiego Trybunału

Praw Człowieka i uwzględniać fakt, że orzeczenie wydane przez skład sądu z udziałem osób powołanych na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa wadliwie ukształtowanej na podstawie w/w ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., będzie obciążone wadą traktowaną przez ETPCz jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a na gruncie prawa polskiego, jako bezwzględna przyczyna odwoławcza w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Każdy polski sąd jest bowiem związany dokonaną przez ETPCz wykładnią standardu wynikającego z art. 6 ust. 1 EKPCz, a to nakazuje przyjmować, że orzekanie sędziego Sądu Najwyższego powołanego do tego Sądu w wadliwej procedurze, wiąże się z istotnym i bardzo prawdopodobnym naruszeniem prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz, jak również standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

Niewątpliwie problematyka związana z procedurą powołania sędziów ściśle powiązana jest z prawem do rzetelnego procesu sądowego, co uzasadnia wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego I.Z. od udziału w przedmiotowej sprawie. Jest to tym bardziej uzasadnione, jeśli zważy się dodatkowo na fakt, że w kasacjach obrońcy podnieśli także zarzut dotyczący takiej samej wadliwości powołania sędziów zasiadających w składzie Sądu odwoławczego, co sędziego I.Z., który - w konsekwencji przydzielenia mu niniejszej sprawy - orzekałby z naruszeniem zasady *nemo iudex idoneus in propria causa*.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[WB]

[a.ł.]